

Roomalaiskirjeen selitys 10**Room. 4:13–25****9.1.2013****Usko ja Jumalan lupaus**

Olemme edellä käsitelleet Paavalin Roomalaiskirjeen selityksessä sitä, kuinka ihmisestä tulee Jumalalle kelpaava. Totesimme, että se tapahtuu riippumatta Jumalan laista eli riippumatta siitä, kuinka hyvin ihminen onnistuu täyttämään Jumalan käskyt. Vanhurskaus eli Jumalalle kelpaaminen saadaan uskomalla Jumalan lupaukseen Messiaasta.

Esimerkiksi tästä Paavali antoi Abrahamin, Jumalan kansan kantaisän. Hänetkin Jumala oli vanhurskauttanut sen perusteella, että Abraham uskoi hänen lupaukseensa. Tätä käsitelimme viime kerralla. Nyt jatkamme samasta teemasta.

Perusteena usko, ei laki

”Ei Jumala sen vuoksi luvannut Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen koko maailmaa perinnöksi, että Abraham noudatti lakia, vaan siksi, että Abraham katsottiin vanhurskaaksi, kun hän uskoi. (Room 4:13)

Edelleen teemana on siis se, tuleeko Jumalan valtava siunaus sen perusteella, että ihminen noudattaa Jumalan lakia riittävän hyvin. Paavalin vastaus on: ei tule. Vaan vanhurskaus tulee uskosta. Näin asia oli Jumalan kansan kantaisän, Abrahamin kohdalla. Ja niin se on kaikilla muillakin Jumalan kansan jäsenillä.

Ei tässä tosin luvata sinulle eikä minulle koko maailmaa perinnöksi, ei ainakaan vielä tässä maailmassa. Kyse on siitä, että Jumalan uskon kautta lahjaksi antama vanhurskaus on arvokkaampi kuin koko maailma. Uskova on Jumalan oma, taivaallisen Isän perillinen. Maallisessa mielessä hän saattaa kyllä olla rutiköyhä ja vaivainen.

Jos näet perillisiä ovat ne, jotka vetoavat lain noudattamiseen, silloin usko menettää merkityksensä ja lupaus raukeaa.” (Room 4:13–14)

Asia ei siis voi olla niin, että Jumalan lain noudattaminen olisi peruste ”perillisenä” olemiseen eli Jumalan kansan jäsenyyteen. Jos näin olisi, silloin Abrahamin esimerkki eli usko menettäisi merkityksensä. Samalla Jumalan lupauksesta tulisi mitätön.

Mutta se on mahdotonta. Jumalan lupaus ei voi raueta. Usko on jumalasuhteen perusta, sillä juuri usko on se, joka tarttuu lupaukseen.

Missä ei lakia ole, siellä ei ole rikkomustakaan

”Laki tuo mukanaan Jumalan vihan; ellei ole lakia, ei ole rikkomustakaan.” (Room 4:15)

Laki tuo mukanaan Jumalan vihan, koska kukaan ei kykene pitämään Jumalan lakia. Siksi laki saa aikaan, että ihminen joutuu Jumalan edessä syylliseksi. Kun sen tuntee omassatunnossaan, silloin myös ihminen itse alkaa sisimmässään vihata Jumalaa. Hän alkaa toivoa, että Jumalaa ei olisi olemassakaan.

Tämän perusteella on hyvin selvää, miksi Jumalan laki ei voi olla ihmisen jumalasuhteen perusta. Sen suhteen tulisi olla rakkaudellinen ja sydämellinen.

Siksi on aivan mahdottoman hienoa se, että jumalasuhte ei perustu Jumalan lakiin eikä ihmisen kuuliaisuuteen sille. Niin kuin Paavali jo edellä on kirjoittanut:

”Nyt Jumala on kuitenkin laista riippumatta tuonut ilmi vanhurskautensa, josta laki ja profeetat todistavat. Tämä Jumalan vanhurskaus tulee uskosta Jeesukseen Kristukseen, ja sen saavat omakseen kaikki, jotka uskovat” (Room. 3:21–22).

Laista riippumaton vanhurskaus! Siksi Paavali voi sanoa: ”Ellei ole lakia, ei ole rikkomustakaan.” Jumalasuhte ei enää perustu sille, että on pelättävä jotain vaatimusta, joka koko ajan on tekemässä ihmisen syylliseksi rikkomukseen. Nyt kaikki se on lentänyt kuin tuhka tuuleen. Ihminen saa vihdoinkin olla vapaa!

Tähän on kuitenkin sanottava varoituksen sana. Ei uskonvanhurskaus tarkoita sitä, että Jumalan laki olisi kumottu. Kyllä edelleenkin pätee se, että ihminen ei saa pitää muita Jumalia; ei saa lausua turhaan Herran nimeä; ei saa tappaa, valehdella, tehdä aviorikosta, varastaa tai himoita lähimmäisensä omaisuutta. Kyse on siitä, että Jumalan yhteydessä elävä vanhurskautettu ihminen pitää nämä Jumalan käskyt rakkaudesta Jumalaan, joka on hyväksynyt hänet yhteyteensä laista riippumatta, pelkästä armosta, Jeesuksen tähden. Hänen ei tarvitse perustaa Jumalan lapsena pysymistään sillä, että kykenee täyttämään lain riittävän hyvin. Tässä suhteessa kristitty on, kuten Luther sanoi, uskossaan Jumalan lain herra ja tuomari. Laki ei pääse ahdistamaan häntä, koska Jumalalle kelpaaminen ei ole kiinni laista vaan uskosta.

Lupaus ja usko kuuluvat yhteen

Lupaus ja usko kuuluvat yhteen sitä varten, että kaikki olisi armoa. Näin lupaus on varma ja koskee kaikkia Abrahamin jälkeläisiä, ei vain niitä joilla on laki, vaan myös niitä joilla on Abrahamin usko. (Room. 4:16)

Lupaus ja usko kuuluvat yhteen sitä varten, että kaikki olisi armoa. Ja kaiken on ihmisen jumalasuhteessa oltava armoa, jo siksi, että Jumala on Luoja ja ihminen on luotu. Ei luotu voi

millään ansiollaan saada aikaan sitä, että Luoja luo hänet ja pitää hänen olemassaolonsa yllä. Ei Luoja tarvitse luodultaan yhtään mitään. Luotu sen sijaan tarvitsee Luojaltaan kaiken, ja saa kaiken ilmaiseksi, ei omasta ansiostaan, vaan siksi, että Luoja on rakkaus.

Tällainen suhde Luojan ja luodun välillä vallitsee jo luomisen perusteella, jo metafysiikan vuoksi. Hengellinen elämä merkitsee eräässä mielessä sitä, että vastaavanlainen suhde alkaa toteutua myös henkilökohtaisella tasolla. Silloin luotu tunnistaa ja tunnustaa Luojansa hyvyiden, kiittää häntä, rukoilee häntä ja kertoo hänelle tarpeensa, vapaana ja iloisena, vailla orjallista mieltä ja huonoa omaatuntoa.

Tuo suhde syntyy siitä, kun ihminen kuulee Jumalan lupauksen ja uskoo sen todeksi. Se ei ole ansiota, vaan armoa. Usko ottaa vastaan, mitä Jumala armosta lupaa ja lahjoittaa.

”Näin lupaus on varma”. Nimittäin jos Jumalan lupaus riippuisi yhtään tippaa ihmisen teoista tai ansioista, se ei olisi varma, sillä ihmisen tekemisiin ei voi luottaa. Onneksi Jumala kuitenkin päätti antaa lupauksensa Abrahamille ehdoitta. Näin lupaus pysyy varmasti voimassa, sillä se ei riipu ihmisen kyvyistä noudattaa lakia. Siksi se ei koske vain Mooseksen lain kansaa eli juutalaisia, vaan myös kaikkia muita, jotka uskovat Jumalan lupauksen.

Monien kansojen kantaisä

Hän on meidän kaikkien isä, niin kuin on kirjoitettu: "Minä olen tehnyt sinut monien kansojen isäksi." (Room 4:16–17)

Ajattele, meillä jotka uskomme Jeesukseen Jumalan lähettämänä Messiaana, meillä on hengellisessä mielessä sama kantaisä kuin Jumalan omaisuuskansalla juutalaisilla. Meidän ei tarvitse katsella heitä ylöspäin kuin jotain erityisen siunattua kansaa.

Tuo kohta, jota Paavali tässä lainaa, on otettu 1. Mooseksen kirjan luvusta 17:

Kun Abram oli yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden vanha, ilmestyi Herra hänelle ja sanoi hänelle: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; vaella minun edessäni ja ole nuhteeton. Ja minä teen liittoni meidän välillemme, minun ja sinun, ja lisään sinut ylen runsaasti." Ja Abram lankesi kasvoilleen, ja Jumala puhui hänelle sanoen: "Katso, tämä on minun liittoni sinun kanssasi: sinusta tulee kansojen paljouden isä. Niin älköön sinua enää kutsuttako Abramiksi, vaan nimesi olkoon Aabraham, sillä minä teen sinusta kansojen paljouden isän. Minä teen sinut sangen hedelmälliseksi ja annan sinusta tulla kansoja, ja sinusta on polveutuva kuninkaita. (1. Moos 17:1–5)

Jo aiemmin Jumala oli luvannut Abramille, että hän koituisi siunaukseksi monille eri kansoille:

Ja Herra sanoi Abramille: "Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan. Niin minä teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinä olet tuleva siunaukseksi.

Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä." (1. Moos 12:1–4)

Tuo Abrahamin saama siunaus oli selvästikin oleva hengellistä laatua. Eihän hänestä polveutunut lihallisesti kovinkaan montaa kansaa, vain juutalaiset ja ismaelilaiset. Kyse on siis siitä hengellisestä perinnöstä ja siunauksesta, jonka saavat omakseen kaikki, jotka uskovat Abrahamin tavoin Jumalan lupaukseen. Heistä tulee Jumalan silmissä Abrahamin jälkeläisiä.

Usko toivottomuuden keskellä

Tähän Jumalaan Abraham uskoi, häneen, joka tekee kuolleet eläviksi ja kutsuu olemattomat olemaan. Abraham toivoi, vaikka toivoa ei ollut, ja niin hän uskoi tulevansa monien kansojen kantaisäksi näiden sanojen mukaisesti: "Näin suuri on oleva sinun jälkeläistesi luku." (Room 4:17–18)

Abrahamille Jumalan lupaukseen uskominen ei suinkaan ollut helppoa. Kysehän oli sellaisesta Jumalan lupauksesta, jossa Jumala lupasi hänelle paljon omia jälkeläisiä. Abraham oli kuitenkin jo vanha mies, mieskuntansa menettänyt. Ja hänen vaimonsa Saara oli yli 70 -vuotias mummo. Inhimillisesti katsoen oli täysin mahdotonta, että he voisivat saada lapsen. Inhimillisesti katsoen oli täysin varmaa, että heidän sukunsa sammuisi.

Kun Abram mietti näitä, tapahtui seuraavaa:

Näiden tapausten jälkeen tuli Abramille näyssä tämä Herran sana: "Älä pelkää, Abram! Minä olen sinun kilpesi; sinun palkkasi on oleva sangen suuri." Mutta Abram sanoi: "Oi Herra, Herra, mitä sinä minulle annat? Minä lähdän täältä lapsetonna, ja omaisuuteni haltijaksi tulee damaskolainen mies, Elieser." Ja Abram sanoi vielä: "Sinä et ole antanut minulle jälkeläistä; katso, talossani syntynyt palvelija on minut perivä". Mutta katso, hänelle tuli tämä Herran sana: "Hän ei ole sinua perivä, vaan joka lähtee sinun omasta ruumiistasi, hän on sinut perivä". Ja hän vei hänet ulos ja sanoi: "Katso taivaalle ja lue tähdet, jos ne taidat lukea". Ja hän sanoi hänelle: "Niin paljon on sinulla oleva jälkeläisiä". Ja Abram uskoi Herraan, ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi. (1 Moos. 15:1–6)

Abraham kuitenkin uskoi ja toivoi, vaikka inhimillisesti katsoen lapsen saaminen oli täysin toivotonta. Hän päätteli uskossaan, että Jumala on sellainen Jumala, joka voi tehdä kuolleet eläviksi ja saada aikaan sen, että ei-olemassa-oleva tulee olemassa-olevaksi. Näinhän Jumala teki luodessaan maailman. Silloin hän kutsui ei-olemassa-olevasta eli ei-mistään sanansa voimalla olemassa olevan maailman astumaan todelliseksi.

Näin myös meidän hengellisessä elämässämme

Kristillinen usko on aivan vastaavanlainen kuin Abrahamin usko: sekin uskoo vastoin kaikkea inhimillistä toivoa. Kun kristitty katsoo itseään, hän näkee syntiä ja rikkomusta ja epäuskoa. Körtit

puhuivat ennen vanhaan tässä yhteydessä ”korpinaadosta” ja tarkoittivat sillä ihmisen hengellistä tilaa jumalasuhteessa. Ja kuitenkin kristillinen usko tarttuu Jumalan lupaukseen siitä, että hän on Jumala, joka tekee jumalattomasta vanhurskaan. Hän tekee korpinaadosta Jumalan lapsen. Hän vanhurskauttaa minutkin, Jeesuksen tähden.

Kun omatuntosi syyttää sinua, sinun on opittava Abrahamin uskoa. Vastoin kaikkia syytöksiä, vastoin kaikkea toivoa sinun on roikuttava Jumalan lupauksessa. Hän lukee sinutkin vanhurskaaksi Jeesuksen tähden, vaikka itsessäsi et olekaan sellainen. Tässä Raamatun lupauksessa usko roikkuu, vaikka tunteet ja järki puhuisivat aivan toista.

Ei niistä pidä välittää. Ei Abrahamkaan välittänyt. Hän tiesi ja tunsikin kyllä, millaiset inhimilliset mahdollisuudet hänellä ja Saarella oli saada perillinen. Mutta hän ei välittänyt tässä asiassa järjestään tai tunteistaan, vaan yksin Jumalan lupauksesta.

Hänen uskonsa ei horjunut, vaikka hän, lähes satavuotiaana, tiesi elinvoimansa sammuneen ja Saaran kohdun kuihtuneen. Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupauksia, vaan sai voimaa uskostaan. Hän antoi Jumalalle kunnian varmana siitä, että Jumala pystyy tekemään sen mitä on luvannut. Sen vuoksi Jumala katsoikin hänet vanhurskaaksi. (Room. 4:21–22)

Usko luottaa Jumalan konkreettiseen lupaukseen

Tässä Abraham on uskon esikuva, myös meille, tämän päivän Jumalan kansan jäsenille. Usko syntyy ja pysyy voimassa Jumalan lupauksen varassa. Usko ei mieti ja päättelä sen perusteella, mitä ihminen havaitsee itsestään tai häntä ympäröivästä maailmasta. Sen sijaan usko kääntyy pois itsestään ja katsoo ulkopuolelleen ja yläpuolelleen, Jumalan konkreettiseen lupaukseen.

Miten siihen voi katsoa? – Katsomalla Raamatun konkreettista tekstiä. Sen lupauksiin Jumala on sitoutunut, siksi niissä voi roikkuu uskolla ja toivolla ja koko sisäisellä ihmisellä. Voi ottaa omakseen vaikkapa tämän, jo käsitellyn lupauksen: ”Töitä tekeväälle ei lueta palkkaa armosta, vaan ansiosta, mutta joka ei töitä tee, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi (Room. 4:4). Uskomisen on sitä, että ihminen soveltaa tämän lupauksen itseensä ja laittaa sen vastapäätä kaikkia epäilyksiä ja omantunnon syytöksiä ja oman keltottomuuden tunteja. Vaikka tuntuisi miltä, usko sanoo: ”Näin Jumala sanassaan minulle sanoo: ’joka ei töitä tee, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi’. Minäkin olen jumalaton ja Jumalaa vastaan rikkonut syntinen, mutta siitä huolimatta olen varma siitä, että Jumala pysyy lupauksessaan. Siksi minäkin olen hänen edessään vanhurskas, Jeesuksen tähden.”

Usko on silloin kaikkein vahvimmillaan, kun sillä ei ole mitään muuta kuin Jumalan konkreettinen lupaus Raamatussa; kun se toistelee tätä lupauksia itselleen ja pitäytyy siinä.

Tätä ei kyllä voi ymmärtää kukaan muu kuin se, joka on joutunut painiskelemaan Jumalan ja omantuntonsa kanssa, löytääkseen armollisen Jumalan. Jos sinä olet yksi näistä ihmisistä, joka

parhaillaan koet tällaista; tiedä, että Abraham on uskon esikuva. Kannattaa uskoa niin kuin hän, vastoin järkeä, vastoin tunteita, roikkumalla Jumalan lupauksessa Messiaasta. Silloin voittaa huonon omantunnon ja löytää armollisen Jumalan, joka ei ole kiinni meidän tunteittemme heilahteluista.

Meille käy kuten Abrahamille

Juuri tähän Paavalikin meitä kehottaa.

Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain hänen tähtensä, vaan myös meidän vuoksemme. Jumala on katsova vanhurskaiksi meidätkin, kun uskomme häneen, joka on herättänyt kuolleista Herramme Jeesuksen. Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden. (Room 4:23–25)

Abraham uskoi vielä tulossa olevaan Messiaaseen. Hän tulisi olemaan Abrahamin ja Saaran jälkeläinen ja hänen vuokseen monet, monet kansat saisivat takaisin Jumalan siunauksen, jonka ihmiskunta oli syntiinlankeemuksessa menettänyt.

Nyt tuo Messias on tullut. Hän on Jeesus Kristus. Meidän kuuluu uskoa hänestä annettuun lupaukseen samankaltaisella uskolla, kuin millä Abraham uskoi hänelle annettuun lupaukseen. Näin Jumala lukee meidätkin vanhurskaiksi uskon vuoksi, aivan kuin hän luki Abrahaminkin vanhurskaaksi siksi, että hän uskoi Jumalan lupauksen olevan totta; uskoi, vaikka se oli vastoin hänen omia tuntemuksiaan ja hänen järkensä päätelmiä.

Kuten sanottua, meidän uskomme kohde on jo saapunut Messias, Jeesus. Kun uskomme häneen, uskomme hänen kauttaan Jumalaan, joka herätti hänet kuolleista. Jumala antoi Jeesuksen kuolemaan meidän vuoksemme, meidän syntiemme sovittajana. Siksi uskolla on takanaan todellisuus, joka tekee meistä Jumalalle kelpavia. Kyse ei ole toiveajattelusta tai itsensä psyykkaamisesta tiettyyn mielentilaan. Kyse on Jumalan ihmiskunnalle jo ammoin valmistamasta pelastustiestä.